

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 11. 2019
COM(2019) 930 final

SENSITIVE* : *Limited to Cabinets*
UNTIL ADOPTION

OZNÁMENIE KOMISIE

Sprísnený dohľad – Grécko, november 2019

{SWD(2019) 930 final}

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

SÚVISLOSTI

Hospodársky rozvoj a hospodárska politika Grécka sú monitorované v rámci európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík a v rámci sprísneného dohľadu v súlade s nariadením (EÚ) č. 472/2013 ⁽¹⁾. Vykonávaním sprísneného dohľadu pre Grécko ⁽²⁾ sa uznáva, že Grécko musí v strednodobom horizonte pokračovať v prijímaní opatrení na odstránenie zdrojov alebo potenciálnych zdrojov ekonomických a finančných ťažkostí a zároveň musí uskutočňovať štrukturálne reformy na podporu silného a udržateľného hospodárskeho rastu.

Sprísnený dohľad poskytuje komplexný rámec pre monitorovanie hospodárskeho vývoja a uplatňovanie politík, ktoré sú potrebné na zabezpečenie udržateľného oživenia hospodárstva. Umožňuje pravidelné hodnotenie najnovšieho hospodárskeho a finančného vývoja v Grécku, ako aj monitorovanie podmienok financovania krajiny a aktualizácie analýzy udržateľnosti dlhovej služby. Sprísnený dohľad takisto predstavuje rámec pre hodnotenie celkového záväzku, ktorý Grécko dalo Euroskupine 22. júna 2018 a v rámci ktorého sa Grécko zaväzuje, že bude pokračovať a dokončí reformy prijaté v rámci Európskeho mechanizmu pre stabilitu a zabezpečí splnenie cieľov dôležitých reforiem prijatých v rámci programov finančnej pomoci. V rámci sprísneného dohľadu sa v tomto kontexte monitoruje vykonávanie osobitných záväzkov spočívajúcich v dokončení kľúčových štrukturálnych reforiem spustených v rámci programu v šiestich kľúčových oblastiach, a to v dohodnutých lehotách až do polovice roka 2022. Konkrétne ide o oblasti: i) fiškálnych a fiškálno-štrukturálnych politík, ii) sociálneho zabezpečenia, iii) finančnej stability, iv) trhu práce a trhu s výrobkami, v) privatizácie a vi) modernizácie verejnej správy ⁽³⁾. V prípade pätnástich osobitných záväzkov je lehota stanovená do polovice roka 2019 a pokrok dosiahnutý v súvislosti s týmito záväzkami sa hodnotí v tejto správe.

Táto správa je štvrtou správou o sprísnenom dohľade nad Gréckom. Vydáva sa spolu s posúdením návrhu rozpočtového plánu Grécka na rok 2020 a slúži aj ako osobitná monitorovacia správa v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe pre Grécko v rámci európskeho semestra, v prípade ktorého sa v rámci európskeho semestra v roku 2019 zistilo, že čelí nadmerným nerovnováham. Táto správa vychádza zo zistení, ktoré sú výsledkom misie do Atén uskutočnenej Komisiou v spolupráci s Európskou centrálnou bankou v čase od 23. do 26. septembra 2019⁽⁴⁾. Medzinárodný menový fond sa na misii zúčastnil v rámci svojho cyklu dohľadu podľa článku IV v roku 2019, zatiaľ čo Európsky mechanizmus pre stabilitu sa zúčastnil v rámci svojho systému včasného varovania a v súlade

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1192 z 11. júla 2018 o aktivácii sprísneného dohľadu pre Grécko (Ú. v. EÚ L 211, 22.8.2018, s. 1), vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/338 z 20. februára 2019 o predĺžení sprísneného dohľadu pre Grécko (Ú. v. EÚ L 60, 20.2.2019, s. 17), vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1287 z 26. júla 2019 o predĺžení sprísneného dohľadu pre Grécko (Ú. v. EÚ L 202, 31.7.2019, s. 110).

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

⁽⁴⁾ Pracovníci ECB sa na misii preskúmania zúčastnili v súlade s právomocami ECB, a teda poskytli expertízu v oblasti politík finančného sektora a problematiky dôležitej z makroekonomickeho hľadiska, ako napríklad celkové fiškálne ciele, udržateľnosť a potreby financovania. Hodnotiacej misii predchádzala technická misia, ktorá sa uskutočnila v čase od 16. do 20. septembra.

s memorandom o porozumení z 27. apríla 2018 o pracovných vzťahoch medzi Európskou komisiou a Európskym mechanizmom pre stabilitu.

Na základe tejto správy by Euroskupina mohla prijať rozhodnutie o uvoľnení druhého súboru politicky podmienených dlhových opatrení v objeme 767 miliónov EUR. Euroskupina sa 22. júna 2018 dohodla, že balík opatrení na odpustenie dlhu Grécka by mal zahŕňať motiváciu na zabezpečenie, aby krajina silným a nepretržitým spôsobom vykonávala reformné opatrenia dohodnuté v rámci programu Európskeho mechanizmu pre stabilitu. S týmto cieľom budú určité dohodnuté dlhové opatrenia sprístupnené Grécku v polročných tranžiach až do polovice roka 2022, a to pod podmienkou dodržiavania záväzkov týkajúcich sa kontinuity a pokračovania reforiem na základe pozitívnych správ v rámci sprísneného dohľadu. Medzi tieto opatrenia patrí: i) vrátenie súm zodpovedajúcich príjmom vyplývajúcim z hodnoty gréckych štátnych dlhopisov, ktoré majú v držbe centrálna banka v rámci programu pre trhy s cennými papiermi a dohody o čistých finančných aktívach, a ii) upustenie od zvýšenia marže úrokovej sadzby v rámci niektorých úverov poskytovaných z Európskeho nástroja finančnej stability za obdobie od 17. júna 2019 do 31. decembra 2019.

V tejto správe sa konštatuje, že Grécko prijalo potrebné opatrenia na splnenie svojich osobitných reformných záväzkov do polovice roka 2019. Pre dokončenie a v prípade potreby urýchlenie reforiem budú mať zásadný význam ďalšie opatrenia. V tomto posúdení sa zohľadňuje úsilie novej vlády v posledných mesiacoch, pokiaľ ide o plnenie záväzkov v súvislosti s napredovaním širšieho programu reforiem a jej pripravenosť vypracovať ich v úzkej spolupráci s inštitúciami.

HOSPODÁRSKY VÝHĽAD

Hospodársky rast v Grécku pokračoval aj v prvom polroku 2019 a predpokladá sa, že si zachová odolnosť napriek nepriaznivému vonkajšiemu vývoju. V nadväznosti na slabší začiatok roka, než sa očakávalo, má rast podľa predpokladov znovu získať na intenzite v druhom polroku a dosiahnuť úroveň 1,8 % za celý rok 2019, čo je len o stupienok pod úrovňou 1,9 % dosiahnutou v roku 2018. Súkromná spotreba a investície pravdepodobne najviac prispievajú k rastu v tomto a nasledujúcom roku, v kontexte stabilného rastu disponibilného príjmu a vysokých úrovní dôvery spotrebiteľov v prieskumoch trhu, ktoré už predstihli predkrízové úrovne. K oživeniu v Grécku dochádza v kontexte zhoršovania situácie vo vonkajšom prostredí. Napriek tomu sa predpokladá, že rast v roku 2020 posilní na úroveň 2,3 % (nad priemer eurozóny na úrovni 1,2 %), a to na základe ohlásených škrtov daňového zaťaženia práce a kapitálu a pokračujúceho rastu podielov na vývoznom trhu.

Pozitívnu dynamiku zdôrazňuje celková nálada a očakávania. Indikátor ekonomickej nálady sa od júlových všeobecných volieb výrazne zlepšil, kapitálové kontroly boli úplne zrušené a Grécko aktívne pôsobí na medzinárodných kapitálových trhoch, kde sa úrokové rozpätia rýchlo znížili na historicky nízke úrovne, nad rámec všeobecne priaznivého vývoja na európskych trhoch so štátnymi dlhopismi. Ratingové agentúry aktualizovali svoje hodnotenia aj vzhľadom na pozitívnu a konštruktívnu spoluprácu s európskymi inštitúciami. Výzvou pre grécke orgány, ako aj európskych partnerov, bude teraz udržať túto celkovo veľmi pozitívnu dynamiku.

Strednodobé výsledky v oblasti rastu v rozhodujúcej miere závisia od posilnenia investícií, ktoré sú stále pod priemerom eurozóny. V roku 2018 boli investície v Grécku vyjadrené ako percentuálny podiel na HDP najnižšie v EÚ a o 7,7 percentuálneho bodu pod priemerom eurozóny, ktorý bol na úrovni 20,6 % HDP. Pre budúci hospodársky rast má

zásadný význam zvýšenie úrovne investícií, aby došlo k zotaveniu po rokoch nedostatočných investícií počas krízy. Hlavné privatizačné projekty a prilákanie priamych zahraničných investícií budú kľúčové pre zvýšenie súkromných investícií. Zvýšením verejných investícií – najprv dosiahnutím stropov rozpočtových výdavkov a následným rozšírením verejných investícií nad rámec súčasných možností rozpočtu – by sa ešte viac stimuloval rast v dôsledku multiplikačného účinku.

Trh práce vykazuje ďalšie zlepšenia a nezamestnanosť naďalej stabilne klesá. V rokoch 2019 a 2020 sa predpokladá rast zamestnanosti nad úrovňou 2 %, čo znamená pokles miery nezamestnanosti z 19,3 % v roku 2018 na približne 17 % v tomto roku a takmer 15 % v roku 2020. V krátkodobom horizonte sa očakáva zmiernenie inflácie v dôsledku nedávnych škrtov nepriamych daní a vývoja cien ropy, pričom v strednodobom horizonte sa mierne zvýši.

Prognóza je vystavená rizikám lepšieho a horšieho než očakávaného vývoja, pričom riziká horšieho než očakávaného vývoja sú výraznejšie. Výhľadové riziká horšieho než očakávaného vývoja vyplývajú zo spomalenia zahraničného dopytu, ako aj z pretrvávajúceho nedostatočného čerpania rozpočtových prostriedkov určených na verejné investície. Riziká lepšieho než očakávaného vývoja vyplývajú z výrazného zlepšenia podnikateľskej a spotrebiteľskej nálady, ktorá sa ešte musia premietnuť do výrazného zvýšenia výdavkov. Prognóza závisí od zachovania reformného plánu dohodnutého v rámci sprísneného dohľadu, a to vrátane reforiem v rámci riešenia nesplácaných úverov, ktorého cieľom je zabezpečiť dostatočné zníženie objemu nesplácaných úverov a podporiť bankové úvery.

FIŠKÁLNE POLITIKY A VÝHLAD

Grécko je v roku 2019 na ceste výrazne prekonať splnenie cieľa primárneho prebytku 3,5 %, čo by bolo piaty rok za sebou, keď sa podarilo tieto ciele prekročiť. Rozptýlili sa tým obavy, ktoré sa objavili na začiatku tohto roka, a to, že prijatie fiškálnych opatrení v máji 2019 ohrozí dosiahnutie cieľa primárneho prebytku. Nová vláda tieto opatrenia zachovala. Opatrenia z mája zahŕňali: nové systémy vyrovnania (so 120 splátkami) daňových dlhov a pre fondy sociálneho zabezpečenia a obce; zníženie dane z pridanej hodnoty v prípade vybraných položiek; opätovné zavedenie vyplácania 13. mesačného dôchodku a zrušenie predchádzajúcej reformy v oblasti pozostalostných dôchodkov. Okrem toho sa upustilo od reformy dane z príjmov fyzických osôb predtým schválenú v roku 2017, ktorou by sa rozšíril základ dane a fiškálne neutrálne znížili sadzby od roku 2020. Fiškálne náklady na májové opatrenia sa v súčasnosti odhadujú na úrovni 0,7 % HDP, čo je menej ako očakávané náklady v rozsahu 1,1 až 1,4 % HDP podľa júnovej správy o sprísnenom dohľade, a to z dôvodu nižšieho než očakávaného prevodu dlhov z existujúcich systémov vyrovnania daňových dlhov do nového systému. Kvalita týchto opatrení vyvoláva obavy vzhľadom na cieľ zlepšiť kvalitu verejných financií a ich súlad s reformami prijatými v rámci programu Európskeho mechanizmu pre stabilitu. V júli nová vláda zmenila splátkový systém so 120 splátkami, aby sa stal najmä pre podniky atraktívnejším, a prijala menšie zníženie dane z nehnuteľnosti ENFIA.

S cieľom zabezpečiť splnenie fiškálnych cieľov nová vláda upravila stropy výdavkov smerom nadol na realistickejšie úrovne, pričom dodatočné daňové príjmy zabezpečili viac fiškálneho priestoru. Grécke orgány znížili rozpočtové stropy v bežnom (neinvestičnom) rozpočte aj v rozpočte na verejné investície, aby sa zohľadnilo ich sústavné nadhodnocovanie. V roku 2019 sa tým zlepšil rozpočtové saldo o 0,6 % HDP. Revízia sa sčasti prenáša do rozpočtu na rok 2020. Grécke orgány vypracovali aj akčný plán na zlepšenie

prognózovania a monitorovania rozpočtu na verejné investície. Okrem toho prijali právne predpisy s cieľom stanoviť pravidlá, ktorými sa upravuje rozvoj, riadenie, financovanie a vykonávanie vnútroštátnej zložky rozpočtu na verejné investície, aby sa riešilo jej nedostatočné plnenie. Dlho sa odkladalo takéto úsilie, ktoré je veľmi vítané. Grécke orgány sa nabádajú, aby v plnom rozsahu využili fiškálny priestor, ktorý je k dispozícii v rámci rozpočtových stropov, na podporu oživenia hospodárstva. Fiškálny výhľad na rok 2019 bol podporený aj priaznivým vývojom v oblasti príjmov, najmä väčším než očakávaným zapojením nových dlžníkov v splátkových systémoch a vyššími príjmami z dane z pridanej hodnoty plynúcimi z vysokého rastu výdavkov turistov.

V tomto kontexte európske inštitúcie predpokladajú, že primárny prebytok podľa definície monitorovanej v rámci sprísneného dohľadu dosiahne v roku 2019 úroveň 3,8 % HDP. V prognóze na rok 2019 sa predpokladá, že platba za záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme určená štátnej elektrárenskej spoločnosti (Public Power Corporation) vo výške približne 200 miliónov EUR bude hradená z rezervy na nepredvídané výdavky a nezohľadňuje žiadne prípadné dodatočné jednorazové opatrenia, ktoré by sa mohli prijať neskôr v roku 2019 na využitie disponibilného fiškálneho priestoru.

Znamená to, že Grécko by podľa očakávania malo v roku 2019 dosiahnuť prebytok verejných financií vo výške 1,3 % HDP. Toto je výrazne nad priemerom deficitu eurozóny vo výške 0,8 % HDP. Verejné financie Grécka boli od roku 2016 v prebytku v dôsledku značného úsilia o fiškálnu konsolidáciu v rámci programu EMS, ale určitú úlohu v tom zohrali aj nedostatočne realizované verejné investície. Dosiahnutie prebytku verejných financií je v súlade s odhadovaným výrazným znížením štrukturálneho salda (z 5,8 % HDP v roku 2016 na 3,0 % v roku 2019), čo naznačuje postupné uvoľňovanie príslušných zámerov fiškálnej politiky.

Na základe informácií uvedených v návrhu rozpočtového plánu na rok 2020 Komisia predpokladá, že Grécko splní cieľ primárneho prebytku vo výške 3,5 % HDP (trvalý osobitný záväzok) s cieľom dosiahnuť prebytok verejných financií vo výške 1,0 % HDP a dodržať všetky požiadavky Paktu stability a rastu v roku 2020. Súčasťou návrhu rozpočtu je balík nových opatrení podporujúcich rast v objeme 0,6 % HDP, ktorých cieľom je znížiť deformačné dane a zvýšiť sociálne dávky orientované na rodinu. Balík zahŕňa zníženie dane z príjmov právnických osôb o 4 percentuálne body; reformu dane z príjmov fyzických osôb, ktorou sa okrem iného znižuje sadzba dane z 22 % na 9 % pre príjmy do výšky 10 000 EUR a zvyšuje sa hranica nezdaniteľného príjmu v prípade daňovníkov s deťmi; zníženie príspevkov na sociálne zabezpečenie o 1 percentuálny bod v prípade zamestnancov pracujúcich na plný úväzok a zníženie dane z dividend z 10 % na 5 %. Okrem toho je súčasťou balíka aj nový príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 2 000 EUR. Vláda takisto oznámila ďalšie daňové škrtky na rok 2021 a ďalšie roky; tieto škrtky sa však nebudú prijímať teraz. S cieľom zabezpečiť rozpočtovú neutralitu balík je v návrhu rozpočtového plánu doplnený „fiškálne rovnocennými“ opatreniami predovšetkým parametrickej, ale aj administratívnej povahy a s podobným rozsahom. Cieľom týchto opatrení je zvýšenie výnosu z nepriamych daní, aktualizácia základu dane v prípade dane z nehnuteľností a ďalšie zníženie cieľov výdavkov, ktoré sa v predchádzajúcich rokoch nevyčerпали.

Hoci je celý súbor opatrení všeobecne rozpočtovo neutrálny, očakáva sa, že sa ním v roku 2020 zlepši kvalita verejných financií a podporí rast. Zníženie daňového zaťaženia kapitálu a práce sú dôležité, keďže predstavujú pozitívne kroky na zníženie efektívnej dane z príjmov právnických osôb a daňovo-odvodové zaťaženie práce v Grécku. Očakáva sa, že

reforma dane z príjmov fyzických osôb bude prínosom pre všetkých daňovníkov, najmä pre osoby s nižšími príjmami a samostatne zárobkovo činné osoby. Okrem toho zníženie príspevkov na sociálne zabezpečenie bude prínosom pre zamestnancov pracujúcich na plný úväzok vrátane zamestnancov, ktorí majú príjmy pod nezdaniteľnou hranicou. Očakáva sa, že daňový posun podporujúci rast od deformačných k menej deformačným daniam, ako je daň z pridanej hodnoty alebo daň z nehnuteľností, bude stimulovať súkromné investície a zamestnanosť a prispeje k zvýšeniu rastu produktivity a súkromnej spotreby. Reforma sa nezaobera relatívne vysokým nezdaniteľným minimom v prípade dane z príjmov fyzických osôb, ktorý bol súčasťou daňovej reformy dohodnutej s inštitúciami v rámci programu Európskeho mechanizmu pre stabilitu v roku 2017 a pôvodne mal nadobudnúť účinnosť v roku 2020. V konečnej podobe zákona, ktorým sa zavádza fiškálny balík na rok 2020 v znení uverejnenom na účely verejnej konzultácie, sú zahrnuté niektoré menej významné dopĺňajúce opatrenia, ktoré nemajú vplyv na posúdenie fiškálnej politiky na rok 2020.

Verejné financie Grécka naďalej čelia významným fiškálnym rizikám, ktoré sa týkajú dôchodkov a miezd vo verejnom sektore. Napriek tomu, že Štátna rada nedávno potvrdila ústavnosť hlavných pilierov reformy dôchodkového systému z roku 2016, niektoré jej prvky (vrátane rezerv pre doplnkové dôchodky a aktuálnych sadzieb v prípade dlhodobých pracovných kariér v hlavnom dôchodku) sa budú musieť upraviť. Hoci riešenie týchto aspektov môže mať stále výrazný vplyv na rozpočet, grécke orgány sa zaviazali, že prípadné dodatočné fiškálne náklady udržia v rámci rozpočtového stropu ministerstva práce na rok 2020. Tento prípadný negatívny fiškálny vplyv bude okrem toho výrazne obmedzený aj tým, že hlavné časti dôchodkovej reformy z roku 2016 boli vyhlásené, že sú v súlade s ústavou, a Štátna rada neudelila právo na finančnú náhradu so spätnou účinnosťou. Dôchodkové práva zamestnancov vo verejnom sektore však naďalej skúma Dvor audítorov. Pokiaľ ide o mzdy vo verejnom sektore, vysoký počet dočasných zamestnancov a riziká súvisiace s rozšírením rozsahu výnimiek z jednotnej mzdovej tabuľky sú naďalej zdrojom obáv. Hoci sa zmenšil, naďalej existuje potenciál nadmerného prekročenia fiškálneho cieľa 3,5 % HDP v dôsledku nedostatočného čerpania prostriedkov rozpočtu na verejné investície.

FIŠKÁLNE ŠTRUKTURÁLNE POLITIKY

Na základe zistení štúdie o technickej podpore sa európske inštitúcie dohodli, že oceňovanie na účely aktualizácie hodnôt dane z nehnuteľností ENFIA (osobitný záväzok do polovice roka 2019) by sa malo zmeniť tak, aby sa do polovice roku 2020 uľahčilo dosiahnutie zásadnejšej reformy systému hodnôt dane z nehnuteľností. Nová vláda súhlasila najmä s tým, že podstatne rozšíri základ dane z nehnuteľností na účely ENFIA a iných daní z nehnuteľností. Očakáva sa, že reformou s podrobne stanoveným časovým plánom realizácie sa zvýši základ dane z nehnuteľností ENFIA o viac ako 20 % v prípade výberu dane ENFIA v roku 2020 a zvýši sa ňou spravodlivosť a účinnosť systému dane z nehnuteľností.

Grécke orgány oznámili, že na tri roky pozastavia výber dane z pridanej hodnoty na nové budovy s cieľom podporiť sektor stavebníctva. Opatrenie predstavuje riziko, že sa zvýši podiel tieňovej ekonomiky a v súčasnosti je predmetom preskúmania z hľadiska jeho súladu s právom EÚ. Európske inštitúcie vyzvali grécke orgány, aby vypracovali alternatívne opatrenia na riešenie problémov, ktorým čelí sektor stavebníctva v Grécku, a s cieľom bojovať proti tieňovej ekonomike.

Pokrok sa dosiahol v súvislosti s významnými daňovými opatreniami, ktorých cieľom je zvýšiť likviditu na domácich trhoch s podnikovými dlhopismi tým, že sa otvoria zahraničným investorom. Grécke orgány zrušia zrážkovú daň z podnikových dlhopisov kótovaných na domácom trhu v prípade nerezidentov, čím sa dosiahne, že uplatňovanie zrážkovej dane na tieto dlhopisy bude v súlade s praxou vo väčšine členských štátov EÚ. Podobný prístup sa prijme aj v prípade, keď medzinárodní investori nakupujú priame dlhopisy, ktoré banky emitovali na splnenie minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky.

Vzhľadom na nahromadenie predchádzajúcich oneskorení nie je pravdepodobné, že sa podarí splniť cieľ stanovený na koniec roka 2019, ktorý sa týka počtu zamestnancov v nezávislej agentúre pre verejné príjmy. Nová vláda však prijala dôležité záväzky s cieľom urýchlene prijať dohodnuté doplňujúce opatrenia zamerané na ďalšie posilnenie kapacít tejto nezávislej agentúry a zvýšiť jej atraktivnosť pre kvalifikovaných uchádzačov. Negatívny trend z roku 2018 v prípade počtu zamestnancov nezávislej agentúry sa na konci tretieho štvrťroka 2019 otočil, naďalej však chýba približne 1 000 zamestnancov, pokiaľ ide o cieľ stanovený pre koniec roka 2019. Nedávne schválenie prijatia dodatočných 600 zamestnancov je krok správnym smerom. Nová vláda sa zaviazala dokončiť prelomové reformy v oblasti ľudských zdrojov s cieľom umožniť nezávislej agentúre prijať a udržať si kvalifikovaných pracovníkov a zároveň jej pridelila potrebný rozpočet. Týmto sa v gréckej verejnej správe prvýkrát zavedie systém odmeňovania podľa úloh. Grécke orgány sa zaviazali, že do konca roka 2019 prijmú právne predpisy o pracovnom zaradení a doplňujúcu mzdovú tabuľku v dostatočnom čase, aby mohol nový systém nadobudnúť účinnosť od 1. júla 2020. S cieľom zabezpečiť dostatočnú úroveň sebestačnosti v každodenných činnostiach v oblasti IT sa nezávislá agentúra a Generálny sekretariát pre informačné systémy dohodli, že do konca roka 2019 vypracujú plán s cieľom objasniť ich príslušné právomoci. Grécke orgány napokon potvrdili, že sa našla vhodná budova, ktorá do konca roka 2020 umožní prijať všetky útvary ústredia nezávislej agentúry, ktoré sú v súčasnosti roztrúsené v 13 budovách.

S cieľom uľahčiť splatenie daňových dlhov grécke orgány zmenia základný splátkový systém. Dohodnutými zmenami sa zaistí väčšia flexibilita systému, okrem iného zvýšením maximálneho počtu splátok na 24 alebo 48 v závislosti od druhu dane (zo súčasných 12 a 24 splátok), a zvýši sa motivácia zostať v systéme až do úplného vyrovnania dlhu. Z hľadiska dôveryhodnosti tohto revidovaného systému je dôležité, aby sa grécke orgány zaviazali, že nebudú zavádzať nové *ad hoc* splátkové systémy.

Nová vláda prijala nový všeobecný akčný plán s cieľom vyriešiť zostávajúce nedoplatky do roku 2021, keďže sa v rámci predchádzajúceho plánu od ukončenia programu nedosiahol dostatočný pokrok. Výška nedoplatkov monitorovaných v rámci sprísneného dohľadu bola koncom augusta 2019 na vysokej úrovni, a to 1,3 mld. EUR v porovnaní s 1,7 mld. EUR v predchádzajúcom roku. Je výrazne nad cieľom nulových nedoplatkov stanovenom pri uzavretí programu Európskeho mechanizmu pre stabilitu. Cieľom nového akčného plánu je do decembra 2019 znížiť čistý objem nedoplatkov na 1 mld. EUR a do konca roka 2020 úplne vyrovnať nedoplatky s výnimkou 140 mil. EUR v prípade dôchodkových nárokov, ktoré sa vyrovnávajú do júna 2021. V pláne riešia hlavné výzvy týkajúce sa vyrovnania nedoplatkov a v záujme dosiahnutia svojich cieľov jeho súčasťou je viacero právnych, administratívnych a IT opatrení.

Pracuje sa na opatreniach na zabránenie vzniku nových nedoplatkov (osobitný záväzok do polovice roka 2019), budú si však vyžadovať viac času, pokiaľ ide o ich plné

vypracovanie a vykonávanie. Grécky dvor audítorov v rámci svojho následného auditu poznamenal, že sa dosiahol pokrok vo väčšine jeho odporúčaní. Niektoré z kľúčových odporúčaní si však budú vyžadovať viac času, a to aj vzhľadom na veľmi krátke obdobie, ktoré uplynulo od jeho prvého auditu. V rámci nového akčného plánu v oblasti vyrovnania nedoplatkov grécke orgány zriadia ministerským rozhodnutím riadiaci výbor, aby sa zabezpečilo včasné vykonávanie plánu v oblasti vyrovnania nedoplatkov a plánu proti hromadeniu nových nedoplatkov. Zostávajúce audity *ex ante*, ktoré vykonal grécky dvor audítorov v prípade mimorozpočtových fondov a miestnych samospráv, sa podľa plánu postupne ukončili.

Používanie jednotného účtu štátnej pokladnice a jednotnej účtovnej osnovy je vo všeobecnosti naďalej na dobrej ceste. Úplné používanie jednotného účtu štátnej pokladnice do konca roka 2019 si vyžiada ďalšie úsilie, ale celkovo dostatočne napreduje. Pokiaľ ide o jednotnú účtovnú osnovu, nová vláda vytvorila riadiaci výbor, ktorý má na tento projekt dohliadať, a podnikla určité počiatočné kroky na používanie účtovnej osnovy aj v rámci rozpočtu na verejné investície. V súvislosti s jej úplným používaním v tejto oblasti treba dosiahnuť väčšiu zrozumiteľnosť.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Hoci Štátna rada potvrdila ústavnosť hlavných prvkov reformy dôchodkového systému z roku 2016, niektoré jej aspekty sa budú musieť zmeniť. Grécke orgány pripravujú návrhy na riešenie otázok, ktoré Štátna rada nastolila vo svojom rozhodnutí, a zaviazali sa nájsť riešenia na obmedzenie nákladov na potrebné zmeny v rámci rozpočtu ministerstva práce na rok 2020. V porovnaní s rozhodnutím Štátnej rady druhá komora Dvora audítorov však nedávno dospela k opačnému záveru, pokiaľ ide o dôchodkové práva úradníkov vo verejnom sektore, čo vytvára ďalšiu neistotu.

Z dôvodu zmien v splátkovom kalendári došlo k oneskoreniu spätného vymáhania výdavkov na zdravotnú starostlivosť za rok 2018 (osobitný záväzok do polovice roka 2019), aj keď potrebné právne predpisy čoskoro nadobudnú účinnosť. Na začiatok vymáhania v júni malo vplyv rozhodnutie gréckych orgánov predĺžiť maximálnu lehotu splatnosti týkajúcu sa spätného vymáhania výdavkov až na 120 mesačných splátok. Hoci sa očakáva, že väčšina poskytovateľov ich splatí do piatich rokov, zmena stále vedie k celkovému zníženiu platieb a zhoršuje situáciu v oblasti likvidity fondu zdravia. Európske inštitúcie vyzvali grécke orgány, aby zintenzívnili svoje úsilie v tejto oblasti.

Grécke orgány plánujú podniknúť viacero krokov s cieľom racionalizovať výdavky na zdravotnú starostlivosť, čím by sa mohol znížiť objem spätne vymáhaných prostriedkov v strednodobom a dlhodobom horizonte, pričom ich ambicióznosť bude musieť byť úmerná niektorým z nedávno podniknutých krokov idúcich opačným smerom. Grécke orgány plánujú zriadiť národný register onkologických ochorení a agentúru pre hodnotenie zdravotníckych technológií, posilniť rokovací výbor pre lieky a zintenzívniť prácu na vývoji klinických protokolov, ako aj ďalšie opatrenia. Hoci všetky tieto kroky idú správnym smerom, očakáva sa, že ich vplyv sa prejaví až v dlhodobom horizonte. Grécke orgány zároveň odložili ročnú aktualizáciu cenového vestníka, ktorá má zvyčajne za následok úpravu cien liekov smerom nadol, a zároveň majú v úmysle odstrániť 25 % vstupný poplatok pre inovačné lieky. Obe tieto opatrenia majú potenciál v nadchádzajúcich mesiacoch zvýšiť objem spätne vymáhaných výdavkov.

Tempo dosahovania pokroku pri plnení záväzkov do polovice roka 2020, ktorých cieľom je zvýšiť podiel centralizovaného obstarávania v oblasti výdavkov nemocníc a konsolidovať sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, je pomalé. Napriek tomu sú grécke orgány naďalej odhodlané uskutočniť túto reformu a plánujú reorganizovať nedávno zriadený centrálny orgán pre obstarávanie s cieľom zvýšiť jeho pružnosť a efektívnosť v strednodobom horizonte. Grécke orgány vďaka technickej podpore poskytovanej prostredníctvom Európskej komisie dosiahli takisto pokrok pri aktualizácii systému nemocničných náhrad. Bude dôležité, aby grécke orgány nadviazali na dosiahnutý pokrok.

Grécke orgány pozastavili otváranie ďalších centier zdravotnej starostlivosti, aby prehodnotili najvhodnejšiu štruktúru poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti, aj keď naznačili svoj zámer zachovať základné prvky už prijatej reformy. V dôsledku toho sa v nasledujúcich šiestich mesiacoch považuje za realistické otvorenie maximálne desiatich ďalších jednotiek primárnej zdravotnej starostlivosti. Ešte treba objasniť harmonogram zavádzania kľúčových prvkov reformy, ako je povinné zaevidovanie sa u rodinného lekára a funkcie prvého kontaktu.

Pokiaľ ide o sociálnu politiku, reforma rámca dávok pre osoby so zdravotným postihnutím (osobitný záväzok do polovice roka 2019) napreduje, ale s významnými oneskoreniami technickej povahy, na ktoré nemajú grécke orgány vplyv. Zatiaľ čo modernizácia a zjednodušenie administratívnych postupov na určenie stavu osoby so zdravotným postihnutím napreduje, nový prístup k určovaniu stavu osoby so zdravotným postihnutím na základe lekárskeho aj funkčného posúdenia sa ešte musí prijať. Mala sa vypracovať nová metodika na základe výsledkov pilotného projektu, ktorý čelil oneskoreniam z dôvodov, na ktoré grécke orgány nemajú vplyv. Keď bude k dispozícii hodnotenie, dohodne sa revidovaný časový plán: ak bude hodnotenie čoskoro k dispozícii, do februára by mal byť k dispozícii koncepčný dokument o reforme a do júna 2020 by sa mala reforma uskutočniť.

Plnenie osobitných záväzkov pre koniec roka 2019, ktoré sa týkajú dokončenia systému príjmov zo sociálnej solidarity a preskúmanie dotácií na miestnu verejnú dopravu, je naďalej dobrej ceste. Grécke orgány dokončili druhý pilier systému príjmov zo sociálnej solidarity – sociálne začlenenie – a pracujú na treťom pilieri, ktorý je založený na poskytovaní aktívnych služieb trhu práce s cieľom pomôcť príjemcom systému (opätovne) vstúpiť na trh práce. V záujme splnenia tohto záväzku grécke orgány pracujú na systematickejšom prístupe k navrhovaniu a riadeniu aktívnych služieb trhu práce, ktoré boli testované a ktoré by sa mali po svojom hodnotení postupne rozširovať. Pokiaľ ide o nadchádzajúce preskúmanie systému dotácií na miestnu verejnú dopravu, grécke orgány potvrdili svoj záväzok posúdiť primeranosť súčasného systému dotovaného cestovného pre miestnu verejnú dopravu do konca roka 2019 a prijať opatrenia v nadväznosti na prípadné odporúčania na zlepšenie systému.

POLITIKY FINANČNÉHO SEKTORA

Situácia v oblasti likvidity gréckych bánk sa ďalej zlepšila a existujú náznaky, že prístup bánk na trh sa postupne obnovuje, ale pretrvávajúce riziká a výzvy sú naďalej výrazné. Banky naďalej čelia veľkému objemu nesplácaných úverov a zároveň pretrvávajú iné problémy, ako napríklad nestabilná ziskovosť a silné prepojenie medzi štátom a bankami, a to aj v dôsledku vysokého podielu odložených daňových úľav v rámci kapitálu bánk. Pri pohľade do budúcnosti čelí grécky bankový sektor výzve, pokiaľ ide o posilnenie jeho

odolnosti a urýchlenie znižovania objemu nesplácaných úverov a zároveň zlepšenie jeho schopnosti financovať rast.

Zlepšenie situácie v oblasti likvidity gréckych bánk a zvýšená dôvera vkladateľov viedli k úplnému zrušeniu kapitálových kontrol od 1. septembra 2019 (trvalý osobitný záväzok). V prvých deviatich mesiacoch roku 2019 sa vklady súkromného sektora v bankách zvýšili približne o 3,5 % a núdzová pomoc na zvýšenie likvidity bola v plnej výške splatená na začiatku roka. Hoci zrušením kapitálových kontrol sa normalizuje fungovanie gréckeho hospodárstva a podporuje budovanie dôvery, ešte väčší význam sa prisudzuje urýchleniu úsilia o posilnenie bankového systému a podpore budovania dôvery vkladateľov.

Tempo znižovania objemu nesplácaných úverov sa v roku 2019 zrýchlilo, no ich úroveň je naďalej veľmi vysoká. Nesplácané úvery v gréckom bankovom systéme dosiahli vrchol v marci 2016, keď dosiahli úroveň 107,2 mld. EUR alebo 48,8 %. Tempo poklesu objemu nesplácaných úverov sa od roku 2018 zrýchlilo, keď na konci roka 2018 dosiahol 45,4 % a v polovici roka 2019 úroveň 43,6 % celkových klientskych úverov. Celkovo to bolo v súlade s operačnými cieľmi stanovenými štyrmi systémovými bankami pod dohľadom dozorného orgánu. Hoci podiel nesplácaných úverov zostáva veľmi vysoký, nedávne zrýchlenie tempa znižovania nesplácaných úverov je v absolútnom vyjadrení výraznejšie: ich objem sa do konca júna 2019 znížil na 75,4 mld. EUR, t. j. o 13,5 mld. EUR alebo 15 % v medziročnom porovnaní. Tieto štyri systémové banky v nadchádzajúcich rokoch plánujú ďalšie podstatné zníženie objemu nesplácaných úverov na 26 mld. EUR alebo 19,2 % do konca roka 2021. V záujme dosiahnutia tohto cieľa budú musieť banky a orgány vyvinúť ďalšie úsilie: banky budú musieť urýchliť „organickú“ likvidáciu nesplácaných úverov a zvýšiť úsilie o identifikáciu a primerané riešenie strategických zlyhaní, pričom od gréckych orgánov sa očakáva, že zabezpečia, aby právny rámec a súdny systém boli schopné účinne podporiť likvidáciu nesplácaných úverov.

Systémové iniciatívy, ako je program na ochranu aktív Hercules, môžu prispieť k očisteniu súvah gréckych bánk. V rámci tohto programu môže každá banka previesť nesplácané úvery na samostatne spravované účelovo vytvorené subjekty, ktoré môžu vydávať podriadené, mezanínové a prioritné dlhopisy, ako aj prioritné dlhopisy so štátnou zárukou. Výmenou za ponúkanú záruku štát dostane odmenu za trhových podmienok. Aktíva budú spravovať externé správčovské spoločnosti. Komisia v októbri 2019 dospela k záveru, že program, ktorý je podobný talianskemu programu záruk na sekuritizáciu nesplácaných úverov, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Dôraz sa teraz kladie na dokončenie návrhu programu na ochranu aktív a začatie jeho rýchleho uplatňovania. Hoci je účasť na programe dobrovoľná, finančné krytie záruk by mohlo podporiť rozsiahle ukončenie vykazovania nesplácaných úverov v prípade všetkých bánk. Aj keď je aktuálne zlepšenie podmienok financovania krajiny pre banky príležitosťou dosiahnuť relatívne nízku cenu za štátnu záruku, musí zohľadniť trhové riziko. Úspech programu bude okrem iného závisieť od pomeru medzi regulátornými kapitálovými ziskami, zárukami súvisiacimi s výdavkami a stratami plynúcimi z predaja dlhopisov investorom. Program bude trvať 18 mesiacov s možnosťou predĺženia. Grécke orgány by takisto mohli preskúmať ďalšie opatrenia vrátane doplnkových programov s cieľom ďalej podporiť zdravie bankového sektora.

Hoci grécke orgány pracujú na sérii iniciatív, ktorých cieľom je posilniť rámec pre riešenie v oblasti nesplácaných úverov, tempo vykonávania by sa však mohlo zrýchliť.

Vykonávanie ďalej uvedených opatrení sa monitoruje a hodnotí v rámci sprísneného dohľadu ako súčasť **trvalého osobitného záväzku** „pokračovať vo vykonávaní reforiem zameraných na obnovu zdravia bankového systému vrátane úsilia o riešenie nesplácaných úverov“.

- **Elektronické aukcie:** Napriek pokroku dosiahnutému v prvom polroku 2019 sa väčšina elektronických aukcií naďalej ruší alebo pozastavuje, respektíve neuspeli pre nedostatočný záujem uchádzačov, pričom väčšinu úspešne vydraženého nehnuteľného majetku získavajú naďalej banky. Zistené prekážky, ktoré vedú k zrušeniu alebo pozastaveniu elektronických aukcií z dôvodu zneužitia procesných postupov, sú v súčasnosti predmetom posúdenia. Grécke orgány zriadili pracovnú skupinu na posúdenie rozsahu problému, ako aj ďalších možných prekážok, a to s cieľom vymedziť a odporučiť potrebné zmierňujúce opatrenia. Grécke orgány poskytli prvotnú analýzu dôvodov uvedeného *statusu quo* a zaviazali sa, že v krátkom čase predložia úplnú správu.
- **Nedoriešené prípady platobnej neschopnosti domácností:** Odstránenie nedoriešených prípadov na súdoch v kontexte rámca platobnej neschopnosti domácností (osobitný záväzok pre koniec roka 2021) výrazne zaostáva za časovým plánom. Pre grécke orgány je rozhodujúce, aby orgány zvýšili kapacity súdnych orgánov v oblasti spracúvania prípadov s cieľom dosiahnuť úplné odstránenie nedoriešených prípadov vrátane prípadov, ktoré vznikli v rámci nového programu ochrany hlavnej nehnuteľnosti na bývanie do konca roka 2021, a to vypracovaním vhodného aktualizovaného akčného plánu do konca decembra 2019. Európske inštitúcie vyzvali grécke orgány, aby posúdili zmenu počtu prípadov v minulosti (spracované prípady v porovnaní s prílevom nových prichádzajúcich prípadov) a predložili primerané opatrenia na zaistenie plánovaného odstránenia nedoriešených prípadov do konca roka 2021.
- **Daňové zaobchádzanie s odpismi:** Predmetom verejnej konzultácie je v súčasnosti zmena, ktorou sa obnovuje priaznivé daňové zaobchádzanie s odpismi úverov, ktorého platnosť skončila koncom roka 2018 v prípade reštrukturalizácií uskutočnených do konca roka 2019. V príslušnom ustanovení sa uvádza, že výška odpisu sa nebude považovať za príjem dlžníka a bude oslobodená od dane odvádzanej z darov. Riešia sa tým odrádzajúce faktory pri reštrukturalizáciách, ktoré sú dôsledkom skončenia predchádzajúceho daňového zaobchádzania.
- **Ochrana hlavnej nehnuteľnosti na bývanie:** Po uvedení elektronickej platformy do prevádzky v lete 2019 Komisia prijala opatrenie podľa pravidiel štátnej pomoci. S cieľom uľahčiť žiadosti grécke orgány vykonali zmeny rámca a IT platformy. Program plánujú predĺžiť o štyri mesiace a ukončiť ho do konca apríla 2020. Hoci by takéto technické oneskorenie mohlo pomôcť zvýšiť využívanie programu, ktoré je v súčasnosti na veľmi nízkej úrovni, spomalilo by normalizáciu platobnej disciplíny. Grécke orgány sa takisto zaviazali, že urýchlia prácu na harmonizácii rámcov pre platobnú neschopnosť. Inštitúcie podávajú správu o dokončení oboch prvkov v rámci sprísneného dohľadu. Podľa nového rámca bude oprávnené, aby sa zaistilo slobodné vymáhanie každej zábezpeky vrátane hlavnej nehnuteľnosti na bývanie, čo by pomohlo normalizovať poskytovanie úverov ekonomike zo strany bankového sektora.
- **Rámec pre platobnú neschopnosť:** Začalo sa s prípravami na harmonizáciu a integráciu režimov konkurzného konania a platobnej neschopnosti. Veľmi žiaduce je, aby sa vypracoval presne vymedzený a systematicky ucelený jednotný rámec, pričom by sa táto úloha mala zveriť výboru pre prípravu právnych predpisov, ktorý ho vypracuje bez zbytočného náhlenia, ale komplexne a technicky dôkladne. Grécke orgány vypracovali koncepčný dokument ako podklad pre vypracovanie návrhu nového jednotného rámca pre

platobnú neschopnosť do konca apríla 2020, v ktorom sú stanovené základné ciele tejto reformy.

- **Občiansky súdny poriadok:** Síce sa dosahuje pokrok pri posudzovaní vykonávania prepracovaného občianskeho súdneho poriadku, v dôsledku zdedených oneskorení však zaostáva za plánom. Na základe konzultácií so zainteresovanými stranami príslušná pracovná skupina v súčasnosti vykonáva komplexné hodnotenie reformy. Na jej činnosť sa nadviaže vytvorením výboru na prípravu právnych predpisov, ktorý vypracuje návrhy prípadných zmien, ktoré sa majú prijať do konca roka 2020.
- **Finančná odborná príprava sudcov:** Orgány zaznamenali ďalší pokrok pri poskytovaní finančnej odbornej prípravy sudcom, najmä v oblasti platobnej neschopnosti domácností. Štátnej rade sa predložili dva návrhy prezidentských dekrétov na požadované posúdenie súladu s ústavou. Grécke orgány pokračujú aj v menovaní administratívnych súdnych úradníkov, čo je úkon, ktorý sa značne oneskoril.
- **Právne záruky pre bankových úradníkov, ktorí sa zaoberajú prípadmi reštrukturalizácie:** Prijala sa zmena trestného zákona zameraná na riešenie otázok, ktoré súvisia s prebiehajúcimi súdnymi konaniami proti bankovým úradníkom, ktorí sa podieľali na reštrukturalizácii dlhu v minulosti, a na ochranu týchto úradníkov v kontexte prebiehajúcich a budúcich reštrukturalizácií. Vplyv týchto právnych predpisov v kontexte gréckeho právneho rámca sa bude monitorovať v rámci sprísneného dohľadu.
- **Štátne záruky:** V septembri 2019 bol objem nahromadených uplatnených úverových záruk zo strany štátu naďalej značný a od predloženia predchádzajúcej správy sa zvýšil najmä v dôsledku zvýšenia počtu nárokov zo strany bankového sektora, a to aj napriek úsiliu o zrýchlenie ich spracovania. Grécke orgány predložili aktualizovaný akčný plán a príslušný sedemročný platobný plán na vyrovnanie zaručených úverov vo výške 2 mld. EUR uplatnených komerčnými bankami. Cieľom akčného plánu je odstrániť nedostatky v spolupráci s bankami a zároveň posilniť ľudské zdroje na hlavnom účtovnom úrade a zlepšiť rámec IT. Ak okrem iného zoberieme do úvahy dlhý časový odstup od uplatnenia záruk, niektoré siahajú až do roku 2012, grécke orgány hľadajú možnosti na zavedenie profilu platieb, ktorý nepresiahne štyri roky, a zároveň prijímajú primerané opatrenia, aby sa zabezpečila jeho dôveryhodnosť.

Helénsky fond finančnej stability pokračoval v uplatňovaní svojich akcionárskych práv v štyroch systémových bankách, prispel k politikám v oblasti riešenia týkajúceho sa nesplácaných úverov a zlepšil ich riadenie. Fond ako akcionár hodnotil a schválil niekoľko odpredajov, napadol stratégie a politiky bánk a prispel k politikám v oblasti znižovania objemu nesplácaných úverov. Banky do októbra 2019 väčšinou vykonali odporúčania fondu z preskúmania činnosti a riadenia vrcholových orgánov z roku 2017, ktoré sa predovšetkým zameriavali na kultúru bánk v oblasti riadenia rizík, rámec pre dodržiavanie predpisov a rámec vnútornej kontroly. Vykonávanie stratégie fondu v oblasti odpredaja podielov, ktorá bola schválená v roku 2018, je vo svojej prvej, prípravnej fáze, počas ktorej cieľom fondu je účinne vzniesť námietky proti stratégiám bánk a obchodným modelom na podporu iniciatív zameraných na zvyšovanie hodnoty. Ešte neboli ukončené rokovania medzi fondom a ministerstvom financií o možnom zapojení iných orgánov do záverečnej fázy odpredaja podielov a o právnej ochrane riadiacich orgánov fondu a jeho zamestnancov. Zachovanie nezávislosti Helénskeho fondu finančnej stability má zásadný význam pre proces obnovy zdravia bankového sektora.

TRH PRÁCE

Grécke orgány sa zaviazali pokračovať v monitorovaní trhu práce a vývoja miezd a majú v úmysle uskutočniť hodnotenie *ex post* nedávneho nárastu minimálnej mzdy. Táto činnosť sa bude realizovať s technickou podporou Svetovej banky poskytovanej prostredníctvom Európskej komisie a jej výsledky sa majú použiť ako vstupy pre ďalšie preskúmanie minimálnej mzdy v roku 2020.

Grécke orgány sú na dobrej ceste dokončiť vykonávanie akčného plánu na boj proti nedeklarovanej práci na roky 2017 – 2019 do konca roku 2019 a pripravujú následné opatrenia. V aktuálnom akčnom pláne sa podporuje integrovaný prístup k nedeklarovanej práci vrátane opatrení na posilnenie spolupráce medzi rôznymi inštitúciami a zlepšenie kapacít na odhaľovanie nedeklarovanej práce. Po vykonaní hodnotenia *ex post* všetkých vykonaných opatrení s pomocou technickej podpory poskytovanej prostredníctvom Európskej komisie grécke orgány navrhnu opatrenia nadväzujúce na akčný plán. Tieto opatrenia sprevádzalo niekoľko ďalších nedávnych krokov s cieľom podporiť prácu vo formálnej ekonomike a obmedziť zneužívanie práce na čiastočný úväzok, ktorou sa často zakrýva nedeklarovaná práca na plný úväzok. Patrí medzi nich najmä zvýšenie odmeny za prácu nadčas pre zamestnancov na kratší pracovný čas a rozšírenie systému registrácie zamestnancov, ktorý mu umožňuje pokryť aj neštandardné formy zamestnania. V roku 2020 vláda plánuje zaviesť digitalizovaný systém evidencie pracovného času.

Novým zákonom o rozvoji z októbra 2019 sa zaviedlo viacero zmien do rámca kolektívneho vyjednávania. Zákomom sa zavádza možnosť upustiť od vyjednávania na úrovni odvetvia v prípade niektorých podnikov. Mení sa ním aj postup predĺženia odvetvových dohôd, ktorý už nie je automatický, ale podľa uváženia ministra práce za určitých podmienok. Medzi ďalšie nové prvky patrí vytvorenie verejného registra združení zamestnávateľov a odborových zväzov s cieľom lepšie overiť ich reprezentatívnosť, ako aj obmedzenie jednostranného využívania rozhodcovského konania. Treba ešte zistiť, ako tieto zmeny ovplyvnia kolektívne vyjednanie v praxi. Hoci nové požiadavky na predĺženie kolektívnych zmlúv môžu obmedziť stimuly pre vyjednanie na odvetvovej úrovni, možnosti týkajúce sa upustenia od vyjednávania – ak ich sociálni partneri využijú – môžu podporiť sociálny dialóg na úrovni firmy, ako aj na úrovni odvetvia.

Nová vláda uviedla do praxe ambiciózný program reforiem zameraných na modernizáciu systému vzdelávania a jeho bližšie zosúladenie s osvedčenými postupmi. Tento stimul je vítaný a vzhľadom na dlhodobé výzvy už dlho potrebný, medzi ktoré patrí neefektívne prideľovanie zdrojov, nízka autonómia, nedostatočné výsledky v oblasti vzdelávania, nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a nedostatky v riadení inštitúcií vysokoškolského vzdelávania.

TRHY S VÝROBKAMI A KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Hoci len malý počet reformných záväzkov týkajúcich sa trhov s výrobkami a konkurencieschopnosti má lehotu relevantnú pre tento cyklus sprísneného dohľadu, treba zdôrazniť, že hlavné štrukturálne reformy v tejto obzvlášť dôležitej oblasti sa začali realizovať v rámci tohto programu a budú si vyžadovať niekoľkoročné sústavné vykonávanie, aby sa zabezpečilo trvalé zlepšenie podnikateľského prostredia, investícií a rastu. Vďaka široko pojatým štrukturálnym reformám, ktoré boli spustené v posledných rokoch, sa už začalo zlepšovať fungovanie trhov s výrobkami v Grécku. Podiely Grécka na vývoznom trhu rastú a priame zahraničné investície sa vyznačujú stúpajúcim trendom, aj keď

z veľmi nízkej úrovne. Bude však potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, aby sa v Grécku odstránil veľký nedostatok investícií a zlepšilo jeho postavenie v rebríčku porovnávacích ukazovateľov medzinárodnej konkurencieschopnosti. Medzi dlhodobé nedostatky patrí registrovanie nehnuteľností a vymáhanie plnenia zmlúv, pričom aj v oblasti digitálneho hospodárstva, regulácie trhu s výrobkami a konkurencieschopnosti na regionálnej úrovni existuje aj značný priestor na vyrovnanie rozdielov.

Nová vláda naznačila svoj úmysel uskutočňovať program, ktorý je výrazne orientovaný v prospech politiky rastu a investícií. Vláda od nástupu do funkcie podnikla niekoľko úvodných krokov, ktorými pripravuje podmienky na zlepšenie podnikateľského prostredia. Ich súčasťou boli právne predpisy na podporu prechodu na „digitalizáciu“, zvýšenie kvality právnych predpisov a napredovanie právnej kodifikácie. Vláda takisto podniká prvé kroky smerom ku koordinovanému prístupu k podpore orientácie gréckeho hospodárstva smerom von, pričom v tejto oblasti existuje priestor pre oveľa ambicióznejšiu stratégiu. Pokrok pri odstraňovaní nerovnováh v hospodárstve smerom k sľubným odvetviám orientovaným na vývoz, ako sú poľnohospodárstvo a agropotravinársky priemysel, cestovný ruch, doprava a logistika, a odvetvie moderných technológií, a to aj vyvíjaním stratégií pre inteligentnú špecializáciu, by pomohol posilniť bežný účet a odstrániť veľmi negatívnu a zhoršujúcu sa čistú medzinárodnú investičnú pozíciu.

Prostredníctvom nedávno prijatého zákona o rozvoji sa zaviedli ďalšie opatrenia. Okrem iného zahŕňajú zosúladenie systému klasifikácie narušení práv s environmentálnou klasifikáciou, ktorá je harmonizovaná s príslušnými legislatívnymi aktmi EÚ, zníženie požiadaviek na udeľovanie licencií a vypracovanie jednotnej digitálnej mapy s cieľom zabezpečiť prehľadnosť a transparentnosť pravidiel využívania pôdy pre investorov, ako aj zmeny v priestorovom plánovaní na urýchlenie veľkých investičných projektov.

Pokiaľ ide o spustenie iniciatív na posilnenie podnikateľského prostredia, vláda začala dobre, pričom plánuje ďalšie opatrenia na zjednodušenie regulačných postupov a stimulovanie investícií do kľúčových odvetví. Skutočne je nevyhnutné zabezpečiť trvalú istotu a investorom poskytnúť väčšie stimuly. Vláda na tento účel uviedla, že bude naďalej uprednostňovať ďalšie opatrenia týkajúce sa racionalizácie a urýchlenia procesu udeľovania povolení, najmä v súvislosti s udeľovaním environmentálnych povolení. Toto bude obzvlášť dôležité na podporu investícií, najmä v prípade činností s veľkým hospodárskym vplyvom, ako aj na ďalšie kroky vedúce k preskúmaniu rámca využívania pôdy a udeľovania licencií v Atike a na posilnenie mechanizmov presadzovania.

Nová vláda vypracovala revidované akčné plány s cieľom usmerniť dokončenie reformy udeľovania investičných povolení, ktorá je súčasťou osobitných záväzkov do roku 2022. Podľa revidovaných plánov sa grécke orgány zaväzujú dodržať lehoty stanovené v rámci sprísneného dohľadu. V dôsledku predchádzajúcich oneskorení sa však viac sťažilo vykonanie niektorých prvkov reformy podľa pravidiel (t. j. v súvislosti so zjednodušením právnych predpisov v 24 sektoroch, na ktoré sa ešte nevzťahovala reforma udeľovania investičných povolení, a s vývojom nástrojov v rámci pre kontroly pre oblasť životného prostredia). Preto bude rozhodujúce, aby vláda na tento proces vyčlenila primerané zdroje. Pokiaľ ide o preskúmanie klasifikácie porušení práv, grécke orgány sa zaviazali, že tento systém zosúladiť so systémom environmentálnej klasifikácie do polovice roka 2020 v súlade s príslušným ustanovením zahrnutým v nedávno prijatom zákone o rozvoji, t. j. o rok skôr, než je lehota na splnenie záväzku. Okrem toho sa zdá, že práca na postupe verejného obstarávania príslušného systému IT, ktoré sa má ukončiť do konca roka 2019, je do značnej miery na dobrej ceste. Napokon sa grécke orgány zaviazali, že zabezpečia integritu

dosiahnutých zásadných výsledkov reforiem a očakáva sa, že sa na tento účel vytvorí formalizovaný mechanizmus.

Reformy v oblasti využívania pôdy napredujú. Boli dokončené lesné mapy pre približne 95 % krajiny, čím sa podstatne dosiahol cieľ dokončiť poslednú fázu vypracovania lesných máp (**osobitný záväzok do polovice roka 2019**). Približne 44 % z týchto máp bolo schválených a sú teda definitívne. Katastrálne mapovanie bolo dokončené v približne tretine 39 miliónov vlastníckych práv k nehnuteľnému majetku v Grécku a zvyšná časť sa realizuje. Deklarovanie nehnuteľností na účely katastrálneho mapovania naberá na intenzite a grécke orgány zvažujú ďalšie kroky na urýchlenie tohto procesu. Vytváranie inštitucionálneho rámca pre kataster napreduje, ale sa ukazuje, že je to náročné. Keďže jarná integrácia hypotekárnych úradov do novej katastrálnej agentúry prebiehala pomalšie, než sa plánovalo, grécke orgány sa zaviazali urýchliť prevod na nový subjekt. V oblasti priestorového plánovania boli prijaté pozitívne legislatívne kroky zamerané na urýchlenie vykonávania miestnych priestorových plánov a schvaľovania veľkých investícií (osobitné priestorové plánovanie).

Grécke orgány vynaložili úsilie na stabilizáciu financií štátnej elektrárenskej spoločnosti a oznámili ambiciózne reformy trhu s energiou, ktoré ovplyvnia časový plán realizácie cieľového modelu v prípade elektrickej energie (osobitný záväzok do polovice roka 2019). Rozhodujúce kroky, ktoré grécke orgány prijali na posilnenie financií štátnej elektrárenskej spoločnosti, sa premietli do pozitívnej polročnej finančnej správy, ktorá bola dôležitým signálom pre trhy. Grécke orgány v súčasnosti pripravujú opatrenia na riešenie dlhodobých problémov týkajúcich sa nedoplatkov a strategických neplatičov. Takisto rozhodli, že sa zruší posledná aukcia naplánovaná na október v rámci NOME (*Nouvelle Organisation du Marché de l'Electricité*), ktorá bola zriadená ako prechodné opatrenie počas realizácie reforiem trhu s energiou zameraných na ich otvorenie sa hospodárskej súťaži. Jednou z takýchto reforiem bolo uskutočnenie cieľového modelu, ktorej dokončenie k novému termínu v júni 2020 je na dobrej ceste. Nasledovať by malo prepojenie so susednými trhmi. Návrhy orgánov na urýchlenie realizácie termínovaného trhu sú vítané.

Grécke orgány navrhli ambiciózny plán pre dlhodobejšiu transformáciu trhu s energiou v Grécku a oznámili svoj zámer formálne predložiť revidované protimonopolné nápravné opatrenia v januári 2020. Jadro energetickej stratégie tvorí zatvorenie všetkých elektrární spaľujúcich hnedé uhlie do roku 2028, pričom väčšia časť z nich bude zatvorená oveľa skôr. Vláda takisto zvažuje, že prijme ďalšie kroky vedúce k otvoreniu trhu hospodárskej súťaži. Ak sa tieto plány v plnej miere zrealizujú, významný vývoj s cieľovým modelom založeným na cieľoch, už v roku 2020 bude možné pozorovať hlavný vývoj spočívajúci v otvorení trhu založenom na cieľovom modeli, ktorý je menej závislý od fosílnych palív a otvorený rozširovaní svojich kapacít v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Hoci je smerovanie tejto dlhodobejšej stratégie vítané, sú potrebné ďalšie okamžité kroky na riešenie dominantného postavenia štátnej elektrárenskej spoločnosti, napríklad prostredníctvom prebiehajúceho antitrustového konania. Z údajov o trhovách podieloch štátnej elektrárenskej spoločnosti vyplýva, že konkurenti vstupujú na maloobchodný a veľkoobchodný trh, jej dominantné postavenie a výhradný prístup k výrobe elektrickej energie z hnedého uhlia sú naďalej zdrojom obáv. V tejto súvislosti treba poznamenať, že vzhľadom na právnu neistotu a chýbajúcu transparentnosť neboli v druhom kole verejnej súťaže na odpredaj elektrární spaľujúcich hnedého uhlia v júli 2019 predložené žiadne ponuky (nesplnený osobitný záväzok do konca roka 2018, v prípade ktorého došlo k oneskoreniu). Neúspech tohto odpredaja viedol k porušeniu antitrustového záväzku, takže sa musí nájsť alternatívne nápravné opatrenie. Grécke orgány formálne oznámili svoj zámer, že v januári 2020 predložia revidované nápravné opatrenia.

Trh s plynom v Grécke je naďalej malý, ale rastie. Dokončenie predaja prepravnej sústavy, prevádzkovateľa systému prepravy zemného plynu, ako aj prebiehajúci predaj verejnej plynárenskej spoločnosti povedú k ďalšiemu otvoreniu trhu a investíciám na domácej úrovni; pričom pokrok dosahovaný pri realizácii projektov, ako je napríklad prepojenie medzi Bulharskom a Gréckom a rastúci dovoz skvapalneného zemného plynu, poukazuje na potenciál Grécka stať sa regionálnym energetickým uzlom. Grécke orgány prehodnocujú plánovaný predaj verejnej plynárenskej spoločnosti; revidovaný plán je sľubný, keďže zahŕňa predaj väčšieho podielu štátu a ustanovenia, aby sa zabezpečilo jej úplné rozčlenenie.

HELÉNSKA SPOLOČNOSŤ PRE MAJETOK A ÚČASTI A PRIVATIZÁCIE

Pokračuje činnosť Helénskej spoločnosti pre majetok a účasti v kľúčových oblastiach, na ktoré sa vzťahujú záväzky voči Euroskupine. Vykonávanie strategického plánu (**trvalý záväzok**) pokračuje a preskúmanie predstavenstva napreduje. Predstavenstvo spoločnosti ukončilo preskúmanie/nahradenie v prípade väčšiny svojich dcérskych spoločností štátom vlastnených podnikov (**osobitný záväzok do polovice roka 2019**) v súlade s technickou uskutočniteľnosťou. Zahŕňa to vymenovanie nových členov predstavenstva gréckej pošty (Hellenic Post) a štátnej elektrárenskej spoločnosti, čím sa uľahčí uskutočnenie zmien, ktoré sú pre tieto spoločnosti potrebné. Grécke orgány pristúpili k reforme Helénskej spoločnosti pre majetok a účasti zmysluplne. Prijatím legislatívnej novely sa dosiahlo podstatné zlepšenie, pokiaľ ide o nízko stanovené stropy odmeňovania riadiacich pracovníkov väčších nekótovaných štátom vlastnených podnikov patriacich do rámca uvedenej spoločnosti, čím sa uľahčil postup preskúmania predstavenstiev. Od uverejnenia tretej správy o sprísnenom dohľade v júni 2019 spoločnosť dosiahla ďalší pokrok pri zlepšovaní správy a riadenia štátnom vlastnených podnikov. Prvá konsolidovaná účtovná závierka skupiny za rok 2018 boli pripravená a predložená valnému zhromaždeniu na schválenie. Vykonávanie koordinačného mechanizmu, ktorým sa riadi komunikácia medzi gréckymi orgánmi a spoločnosťou, pokiaľ ide o mandáty a ciele štátom vlastnených podnikov patriacich do rámca spoločnosti, bolo obnovené v októbri, pričom prioritou boli štyri štátom vlastnené podniky (centrálne trhy v Aténach a Solúne, Korintský prieplav a Helexpo – organizátor národných veľtrhov). Očakáva sa, že mandáty a úlohy týchto štátom vlastnených podnikov budú čoskoro dokončené, keďže spoločnosť už vykonala významnú časť príprav a prediskutovala ich s príslušnými orgánmi.

Grécke orgány výrazne urýchlili proces privatizácie. Bol prijatý aktualizovaný plán vývoja aktív (**trvalý záväzok**) a v posledných troch mesiacoch sa zrýchlilo dosahovanie pokroku v prípade prebiehajúcich transakcií. Konkrétne:

- **Spoločnosť Hellinikon (rozvoj lokality bývalého aténskeho medzinárodného letiska, nesplnený osobitný záväzok do konca roka 2018):** Grécke orgány kládli na túto transakciu veľký dôraz a výrazne sa v nej angažovali, keď sa osobitne zintenzívnilo úsilie o vytvorenie predpokladov umožňujúcich prevod akcií na uprednostňovaného investora – spoločnosť Lamda. V poslednom období sa dosiahol výrazný celkový pokrok a v nadchádzajúcich mesiacoch by sa mohla finančne uzavrieť.
- **Prístav Alimos (osobitný záväzok do polovice roka 2019):** Uprednostnený investor bol vybraný 16. apríla 2019. Dvor audítorov schválil výberové konanie 26. júna 2019. Ďalšie kroky majú procedurálnu povahu. Uspokojivý pokrok sa teda dosiahol v rámci verejnej súťaže na dlhodobú koncesiu pre prístav Alimos, hoci sa neočakáva, že sa finančne uzavrie pred koncom roka 2019.

- **Hellenic Petroleum (osobitný záväzok do polovice roku 2019):** Neboli predložené žiadne záväzné ponuky na spoločný predaj (spolu so spoločnosťou PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A., druhým strategickým akcionárom spoločnosti Hellenic Petroleum) majoritného podielu (50,1 %), a preto nemala táto transakcia pozitívny výsledok. Jej finančné uzavretie sa teda nevyhnutne značne oneskoruje. Fondu rozvoja majetku Helénskej republiky (TAIPED) bol udelený technický mandát na preskúmanie všetkých dostupných možností, pokiaľ ide o pokračovanie transakcie. Za konečné rozhodnutie o štruktúre a časovom pláne zodpovedajú grécke orgány a malo by sa prijať na základe toho, čo je z hľadiska obchodnej a strategickej hodnoty pre Grécko najvýhodnejšie. Do konca roka 2019 sa má tento prístup objasniť a má sa uzavrieť časový plán.
- **Predaj 30 % podielu aténskeho medzinárodného letiska:** Grécke orgány vyriešili otvorené otázky týkajúce sa správy a riadenia spoločnosti, ktoré spôsobovali meškanie tejto transakcie. Tender teda prebieha. Desať investičných skupín vyjadrilo 29. októbra 2019 svoj záujem (fáza A) o získanie 30 % podielu v spoločnosti. Očakáva sa, že záväzné ponuky budú predložené začiatkom roka 2020, pričom transakcia sa má finančne uzavrieť do konca roka 2020.
- **Štátna plynárenská spoločnosť:** Grécke orgány uvažujú o zmenách v reštrukturalizácii tejto spoločnosti a o jej rozčlenení na obchodnú (veľkoobchodné a maloobchodné dodávky plynu) a infraštruktúrnú (plynovodné distribučné siete) časť, pričom podiely spoločnosti na medzinárodných strategických projektoch v oblasti plynárenskej infraštruktúry by sa previedli na nový podnikateľský subjekt. Voľba podnikovej štruktúry je politickým rozhodnutím, ktoré musia prijať grécke orgány, pokiaľ je to v súlade so zásadami dohodnutých podmienok z júna 2018. Grécke orgány oznámili svoj zámer pokračovať v úplnom odpredaji svojho podielu (65 %) v obchodnej aj infraštruktúrnej časti a zvýšiť tým očakávané výnosy z privatizácie a zároveň uľahčiť rozčlenenie trhu s plynom.
- **Koncesia na diaľnicu Egnatia:** Vzhľadom na predchádzajúce oneskorenia a prekážky treba prijať viaceré opatrenia ešte pred predložením záväzných ponúk (týkajúcich sa okrem iného vykonávania politiky určovania mýta schválenej Komisiou, výstavby a prevádzky mýtnych staníc a bezpečnostnej certifikácie mostov a tunelov). Hoci grécke orgány zdôraznili svoj záväzok odblokovať transakciu, bude potrebné prijať energické následné opatrenia.
- **Regionálne prístavy:** Grécke orgány vítajú myšlienku poskytnúť prístavom možnosť zvoliť si štruktúru privatizácie (t. j. všeobecná koncesia, čiastková koncesia, predaj vlastného kapitálu). Konzultanti fondu TAIPED majú v dohľadnom čase predložiť relevantnú štúdiu a grécke orgány majú prijať potrebnú právnu zmenu, aby mal fond možnosť výberu a mohla sa tak začať verejná súťaž na prvé dva prístavy.

VEREJNÁ SPRÁVA A SPRAVODLIVOSŤ

Výberové konanie na administratívnych tajomníkov (záväzok do konca roka 2018) bolo zrušené a namiesto nich sa vytvorilo miesto stáleho tajomníka a zaviedla sa významná zmena v delegovaní podpisovacích právomocí pre jednotlivé akty na politickej úrovni až na administratívnu úroveň. S cieľom zachovať dosiahnuté výsledky v oblasti odpolitizovania verejnej správy a inštitucionálnej kontinuity sa však grécke orgány zaviazali, že prijaté opatrenia sa bezodkladne vykonajú a výberové konania na riaditeľov a vedúcich oddelení pokračujú v súlade s existujúcim právnym rámcom. Grécke orgány sa takisto

zaviazali, že do mája 2020 opätovne zavedú otvorené výberové konanie na pozície vyšších riadiacich pracovníkov v právnych subjektoch verejného a súkromného práva a prijímú opatrenia na vytvorenie stálych organizačných štruktúr na úrade vlády. Dokončilo sa nezávislé hodnotenie výberového postupu pre administratívnych tajomníkov (**osobitný záväzok do polovice roka 2019**).

Rozsiahlymi právnymi predpismi o spôsoboch činnosti ústredných orgánov – prvé významnejšie právne predpisy predložené novou vládou – sa zaviedlo niekoľko kľúčových ustanovení na modernizáciu verejnej správy vrátane posilnenia centralizovanej koordinačnej kapacity vlády. Keďže nedostatočná koordinácia bola jednou z dlhodobých nedostatkov verejnej správy, je posilnenie úlohy a zdrojov úradu vlády dôležitou reformou. Okrem toho sa týmto významným kodifikačným zákonom konsoliduje úloha vlády a stanovujú sa osobitné ustanovenia pre ročné plánovanie a monitorovanie priorít vlády. Zákon takisto obsahuje ustanovenia na harmonizáciu a posilnenie legislatívneho procesu vo všetkých ústredných orgánoch vrátane zlepšenia procesu posudzovania vplyvu.

Reformy prijaté počas programového obdobia, ako je napríklad program mobility a hodnotenie výkonnosti, sa naďalej vykonávajú a celkové zapojenie je uspokojivé. Pre dôveryhodnosť reformy systému mobility je dôležité urýchliť personálne presuny. Grécke orgány sa v tejto súvislosti zaviazali, že do konca roka 2019 zavedú právne ustanovenia, ktorými sa zabezpečí urýchlenie výberového procesu v rámci programu mobility. Táto iniciatíva je vítaná, pretože by sa ňou ešte viac zvýšila dôveryhodnosť tohto systému medzi subjektmi verejnej správy.

Nová vláda takisto prijala opatrenia na vykonávanie ďalších prebiehajúcich reforiem v tejto oblasti – napríklad stratégiu riadenia ľudských zdrojov a právnu kodifikáciu – a na zavedenie cielených zlepšení, čím ďalej preukázala svoje reformné odhodlanie. Cyklus mobility, ktorý sa začal v auguste 2018, napreduje s menšími oneskoreniami, pričom hodnotenia výkonnosti za rok 2018 boli dokončené (oba sú **osobitné záväzky do polovice roku 2019**). Nová vláda sa zaviazala vypracovať plán na dokončenie stratégie riadenia ľudských zdrojov do roku 2023. Okrem toho bude ku každému zamestnancovi do konca roka 2019 priradený konkrétny opis pracovného miesta alebo pracovné zaradenie. Subjekty verejnej správy, ktoré nebudú tieto požiadavky spĺňať, nebudú môcť požiadať o prijatie nových zamestnancov. Pokiaľ ide o právnu kodifikáciu, je dôležité, aby sa urýchlene dokončilo prebiehajúce preskúmanie vnútroštátneho portálu pre kodifikáciu s cieľom zabezpečiť včasný začiatok postupu verejného obstarávania.

Prijímanie stálych zamestnancov zostáva v rámci náborového cieľa, ktorý grécke orgány stanovili vo svojom rozpočte a v strednodobej fiškálnej stratégii pričom orgány prijímajú opatrenia na opätovné získanie kontroly nad prijímaním dočasných zamestnancov. Referenčná hodnota pre prijímanie zamestnancov alebo dočasných zamestnancov (t. j. ročný priemer dočasných zamestnancov v roku 2016) sa podľa odhadov prekročila o 1 500 zamestnancov v čase uverejnenia predchádzajúcej správy o sprísnenom dohľade (údaje za obdobie do februára 2019), zatiaľ čo súčasný odhad referenčnú hodnotu prekračuje o 5 200 zamestnancov (údaje do septembra 2019). Nedávno prijatou novelou sa odstránilo niekoľko dôležitých výnimiek z normálnych náborových pravidiel pre dočasných zamestnancov, čím by sa mala posilniť kontrola ministerstva vnútra nad prijímaním zamestnancov a dúfajme, že to povedie k postupnému zníženiu počtu dočasných zamestnancov.

Niekoľko nedávnych mzdových ustanovení vyvoláva určité obavy, pokiaľ ide o integritu jednotnej mzdovej tabuľky. Na základe týchto mzdových ustanovení sa osobitné skupiny zamestnancov zaraďujú do niektorých prioritných útvarov v najvyššej platovej triede a zároveň sa rozširuje rozsah pôsobnosti/pokrytie príspevku označovaného ako „osobný rozdiel“. Grécke orgány sa zaviazali posilniť a centralizovať kontrolu nad reformou jednotnej mzdovej tabuľky a náborových postupov zriadením medzirezortnej pracovnej skupiny s mandátom na predloženie konkrétnych opatrení do konca roka 2019, ktoré sa budú vykonávať do januára 2020.

Vláda prijala právne predpisy na podporu prechodu na digitálny štát, pričom vedúcu úlohu má v tomto procese zohrávať nové ministerstvo pre digitálnu verejnú správu. Ministerstvo má za úlohu vytvoriť digitálnu verejnú správu prostredníctvom realizácie série veľkých projektov v oblasti IT. Projekty, ktoré sa majú realizovať v krátkodobom horizonte, sa týkajú vytvorenia jednotnej digitálnej identity na overovanie všetkých transakcií so štátom, zjednodušenia osobitných administratívnych postupov pre občanov a podniky a vytvorenia jednotnej platformy (gov.gr) s cieľom prepojiť informácie a elektronické služby ponúkané štátom. V strednodobom až dlhodobom horizonte je cieľom ministerstva ďalej rozvíjať infraštruktúru pre siete 5G a podporovať interoperabilitu verejných systémov a registrov. Grécke orgány takisto vykonávajú revíziu existujúcej národnej digitálnej stratégie, ktorou sa stanovuje rámec pre digitálnu transformáciu verejnej správy a hospodárstva ako celku.

Nová vláda sa zaviazala pokračovať v tretej fáze reformy jednotného platobného orgánu, ktorá má značné meškanie. V tretej fáze sa vytvorí integrovaný informačný systém a posilní sa mandát orgánu tým, že sa rozšíri o úlohy v oblasti zúčtovania, čím sa zlepši hospodárenie s verejnými financiami. Bude si to vyžadovať viacero opatrení vrátane legislatívnych zmien, projekt v oblasti IT, ktorý sa má spustiť v januári 2020, a zriadenie spoločnej pracovnej skupiny na preskúmanie súčasných postupov zúčtovania.

Pokrok pri plnení záväzkov v oblasti spravodlivosti nebol rovnomerný. Právne predpisy týkajúce sa povinného elektronického podania a spracovania právnych dokumentov v správnych jurisdikciách boli prijaté v októbri 2019, no nadobudnú účinnosť až od januára 2021, teda o rok neskôr, než sa očakávalo podľa tohto osobitného záväzku do konca roka 2019. Zároveň napreduje vykonávanie druhej fázy integrovaného systému riadenia súdnych prípadov, ktorá je jedným zo záväzkov v polovici roka 2020. Verejná súťaž (**osobitný záväzok do polovice roka 2019**), ktorá meškala, bola ukončená v novembri 2019 a ponuka sa má uverejniť do decembra 2019 po ukončení prebiehajúceho správneho konania na ministerstve pre digitálnu verejnú správu. Hlavným cieľom reformy je zvýšiť kvalitu a efektívnosť súdnych orgánov prostredníctvom jednotného IT prostredia.

Rámec pre povinnú mediáciu, ktorý bol dvakrát presunutý, nadobudne čoskoro účinnosť. Týmto zmenami sa zabezpečuje súlad rámca pre mediáciu s gréckou ústavou a právnymi predpismi EÚ, znižuje sa počet kategórií sporov, ktoré podliehajú povinnej mediácii a znižujú sa minimálne náklady na mediáciu, a upravujú sa viaceré procesné a technické aspekty rámca.

Pokračuje sa vo vykonávaní národného protikorupčného akčného plánu. Prevažnú väčšinu z viac ako 100 opatrení považujú orgány za ukončené, pričom zvyšné sa začali uskutočňovať. Rozhodujúce bude sústavné vykonávanie. V auguste 2019 sa vykonávanie plánu, ktorý je osobitným záväzkom do polovice roka 2021, stalo súčasťou mandátu nového nezávislého národného úradu pre transparentnosť, ktorý bude plne funkčný v roku 2020. Úrad

spája niekoľko funkcií, ktoré predtým plnili rôzne orgány, a má väčšiu inštitucionálnu kapacitu na boj proti korupcii.

Obavy vyvolávajú legislatívne zmeny, ktoré boli prijaté v júni 2019 a ktorými sa znižuje kvalifikácia skutku aktívnej korupcie z trestného činu na prečin. Príslušné zmeny trestného zákona a trestného poriadku vyvolali kritiku zo strany Skupiny štátov proti korupcii a pracovnej skupiny Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj v oblasti korupcie. V návrhoch stanovísk uverejnených na účely verejnej konzultácie v októbri 2019 sa tieto obavy v plnej miere neriešia. Zistenia plánovanej spoločnej misie Skupiny štátov proti korupcii a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj by mohli gréckym orgánom poskytnúť užitočné usmernenia, pokiaľ ide o ďalšie vhodné opatrenia vrátane zmien právnych predpisov.

Komisia naďalej monitorovala vývoj v súvislosti so súdnym konaním proti členom výboru expertov fondu TAIPED a bývalému predsedovi a vysokému manažmentu gréckeho štatistického úradu. Súdne konanie proti bývalému predsedovi gréckeho štatistického úradu A. Georgiouovi v súvislosti s obvineniami podanými v súvislosti s fiškálnymi štatistikami bolo s konečnou platnosťou zastavené. V januári 2020 je naplánované vypočutie vo veci civilnej žaloby za ohováranie, proti ktorej sa pán Georgiou odvolal. V súdnom konaní proti výboru expertov sa od poslednej správy o sprísnenom dohľade zaznamenal ďalší pozitívny vývoj: keďže nebolo proti rozhodnutiu komory aténskeho odvolacieho súdu podané žiadne odvolanie, boli obvinenia proti výboru expertov s konečnou platnosťou zamietnuté.

CELKOVÉ POSÚDENIE POKROKU PRI PLNENÍ REFORMNÝCH ZÁVÄZKOV

Nová vláda okamžite sa plynulo ujala funkcie a okamžite potvrdila svoj zámer pokračovať v reformnom pláne dohodnutom v rámci sprísneného dohľadu. Vláda pozitívne a konštruktívne spolupracuje s európskymi inštitúciami a ukazuje vysokú úroveň otvorenosti a ochoty angažovať sa na všetkých úrovniach. Podnikla dôležité kroky na zlepšenie koordinácie hospodárskych politík, čo by mal zásadným spôsobom prispieť k tomu, že Grécko zabezpečí včasné splnenie svojich osobitných záväzkov.

Trhy pozitívne prijali hlavné reformy, ktoré doteraz nová vláda prijala, ako aj ich celkové nastavenie podporujúce rast. Výnosy gréckych dlhopisov klesli na historické minimá (dlhopisy s trojmesačnou splatnosťou zaznamenali záporné sadzby) nad rámec všeobecne priaznivého vývoja na európskych trhoch so štátnymi dlhopismi, kapitálové kontroly sa postupne prestali uplatňovať skôr, než sa očakávalo, a ekonomická nálada sa nachádza na predkrízových úrovniach. Prebiehajúce oživenie hospodárstva je naďalej motorom znižovania vysokej miery nezamestnanosti a podľa prognózy má rast v roku 2020 posilniť na základe oznámeného zníženia daňového zaťaženia práce a kapitálu. Zlepšené hospodárske vyhliadky sa začali prejavovať v ratingoch gréckych štátnych dlhopisov a pre novú vládu bude rozhodujúce, aby sa držala nastúpeného kurzu, keďže určitý čas bude pod drobnohľadom investorov, a to v čase hospodárskeho oslabovania obchodných partnerov Grécka.

Vláda predložila návrh rozpočtového plánu, ktorý je v súlade s dohodnutými fiškálnymi cieľmi, spĺňa všetky požiadavky Paktu stability a rastu v roku 2020 a oznamuje v ňom zásadnú daňovú reformu na rok 2020. Nová vláda vykompenzovala vplyv opatrení prijatých v máji 2019 na rozpočet tým, že upravila stropy výdavkov smerom nadol na realistickejšie úrovne, pričom dodatočné daňové príjmy zabezpečili dodatočný fiškálny

priestor. Vláda okrem toho na rok 2020 navrhla balík opatrení podporujúcich rast, ktorým dochádza k presunu dôrazu z daňového zaťaženia kapitálu a práce na menej deformačné dane, ako je daň z pridanej hodnoty alebo daň z nehnuteľností, a ktorým sa zvyšujú sociálne výdavky na rodiny s deťmi. Balíkom opatrení, ktorý sa bude vykonávať rozpočtovo neutrálnym spôsobom, sa zlepši kvalita verejných financií a podporí rast v roku 2020. Európske inštitúcie prognózujú, že dohodnuté ciele primárneho prebytku vo výške 3,5 % HDP budú v roku 2019 prekročené a v roku 2020 splnené, čo zodpovedá prebytkom verejných financií vo výške 1,3 % HDP v roku 2019 a 1,0 % HDP v roku 2020.

Hoci sa podnikli dôležité reformy, rozhodujúce bude udržať ich dynamiku, aby sa podarilo uskutočniť početné ambiciózne akčné plány. V kľúčových oblastiach ako privatizácia, podnikateľské prostredie a digitálna verejná správa bola zaznamenaná pozitívna dynamika a na zabezpečenie účinného rámca kolektívneho vyjednávania boli prijaté nové iniciatívy alebo sa na nich pracuje s cieľom posilniť bankového sektora. V tejto súvislosti grécke orgány išli nad rámec osobitných záväzkov voči Euroskupine. Dosahuje sa pokrok pri plnení dôležitých reforiem v oblasti využívania pôdy, dane z nehnuteľností a daňovej správy. Vypracovali spoľahlivé reformné plány na nápravu predchádzajúcich oneskorení, ktoré ovplyvnili plnenie viacerých záväzkov daných európskym partnerom, najmä pokiaľ ide o vyrovnanie nedoplatkov, reformu verejnej správy a reformy trhu s energiou. Tieto plány v relevantných prípadoch obsahujú alternatívne alebo doplnkové opatrenia rovnocenné so záväzkami voči Euroskupine. Grécke orgány sa nachádzajú v procese dobiehania, pokiaľ ide o uskutočňovanie reforiem finančného sektora, no príslušné plány sa budú musieť ďalej konkretizovať. Sústavné vykonávanie týchto reforiem sa bude v rámci nasledujúcich správ o sprísnenom dohľade podrobne monitorovať, aby sa zabezpečilo, že účinok osobitných záväzkov voči Euroskupine z júna 2018 sa bude ďalej prejavovať.

Grécko prijalo potrebné opatrenia na splnenie svojich osobitných reformných záväzkov plánovaných do polovice roka 2019. Pre dokončenie a v prípade potreby urýchlenie reforiem budú mať zásadný význam ďalšie opatrenia. V tomto posúdení sa zohľadňuje úsilie novej vlády v posledných mesiacoch, pokiaľ ide o plnenie záväzkov v súvislosti s napredovaním širšieho programu reforiem a jej pripravenosť vypracovať ich v úzkej spolupráci s inštitúciami.

FINANCOVANIE ŠTÁTU

Grécko, povzbudené výrazným poklesom výnosov štátnych dlhopisov, pokračovalo v posilňovaní svojej prítomnosti na trhu štátnych dlhopisov: v júli emisiou dlhopisov a v októbri opätovným sprístupnením dlhopisov z predchádzajúcej emisie. Agentúra pre správu verejného dlhu využila trh tretí raz v júli tohto roku, keď vydala 7-ročný dlhopis s novým výnosom vo výške 1,9 %. Ďalší rekordne nízky výnos vo výške 1,5 % bol dosiahnutý v októbri v prípade 10-ročného dlhopisu. Riziková prirážka gréckych dlhopisov v porovnaní s nemeckými spolkovými dlhopismi sa ďalej nevýrazne zmenšila a v septembri 2019 dosiahla v prípade 10-ročnej držby 1,9 percentuálneho bodu, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom menej o 3,5 percentuálnych bodov. Zlepšujúca sa situácia v oblasti financovania sa začala prejavovať v úverových ratingoch Grécka. Počas tohto obdobia podávania správ sa účet hotovostného vankúša nepoužil. Štátne hotovostné rezervy, ktoré zahŕňajú tento účet s hotovostným vankúšom vo výške 15,7 mld. EUR a ostatné rezervy, boli ku koncu septembra 2019 naďalej vysoké na úrovni približne 20,3 mld. EUR. Dostupné rezervy postačujú na pokrytie potrieb financovania štátu na obdobie viac ako dvoch rokov.

Čiastočné predčasné splatenie pôžičiek z Medzinárodného menového fondu, ktoré by sa má uskutočniť do konca novembra, je vítaným krokom a dôležitým pozitívnym signálom. Po ukončení vnútroštátnych postupov sa riadiace orgány Európskeho mechanizmu pre stabilitu a Európsky nástroj finančnej stability vzdali 28. októbra svojho práva na pomerné splácanie. Transakcia bude financovaná z prostriedkov získaných začiatkom tohto roka a očakáva sa, že bude mať pozitívny, no obmedzený vplyv na udržateľnosť dlhovej služby, keďže väčšina splatných súm by sa musela vyplatiť do konca roka 2020. Napriek tomu je to vítaný krok, keďže pomáha znížiť riziko výmenného kurzu, vytvára úspory a vysielá správny signál trhom.

Aktualizácia analýzy udržateľnosti dlhovej služby bola vykonaná. Základný scenár svedčí o tom, že dlh má naďalej klesajúcu tendenciu, hoci do roku 2041 zostáva nad úrovňou 100 % HDP. Hrubé potreby financovania Grécka sa budú do roku 2032 pohybovať okolo 10 % HDP a na konci prognózovaného obdobia budú na úrovni približne 14 % HDP.